

POSTANOWIENIE

Dnia 23 marca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z powództwa M. M.

przeciwko Przedsiębiorstwu [...] Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.

o ustalenie, sprostowanie świadectwa pracy, odszkodowanie, wynagrodzenie, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Spółecznych i Spraw Publicznych w dniu 23 marca 2017 r.,

skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 12 maja 2015 r., sygn. akt XXI Pa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 maja 2015 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił apelację M. M. od wyroku Sądu Rejonowego w W. z dnia 29 maja 2014 r., którym oddalono jego powództwo przeciwko Przedsiębiorstwu [...] Spółce z o.o. z siedzibą w P. o ustalenie, że łącząca strony umowa o pracę została rozwiązana z dniem 31 stycznia 2011 r. za wypowiedzeniem dokonany przez pracownika, sprostowanie świadectwa pracy, odszkodowanie z tytułu niewłaściwego i nieterminowego wydania świadectwa pracy oraz wynagrodzenie za okres październik 2010 r. - styczeń 2011 r.

W skardze kasacyjnej powód zarzucił: I. naruszenie prawa materialnego, mianowicie: 1 art. 60 k.c. w związku z art. 300 k.p. przez błędną wykładnię i w konsekwencji pominięcie okoliczności związanych z zachowaniem się powoda po

złożeniu oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę za wypowiedzeniem, które to zachowanie jednoznacznie wskazywało na wolę rozwiązania umowy w takim trybie; 2) art. 65 k.c. w związku z art. 300 k.p. przez błędną wykładnię i wskutek tego zinterpretowanie oświadczenia woli powoda złożonego w dniu 6 października 2010 r. w oderwaniu od okoliczności, w których zostało złożone, zasad współżycia społecznego i ustalonych zwyczajów; 3) art. 97 § 1 k.p. przez zrównanie świadectwa pracy z oświadczeniem pracodawcy o wypowiedzeniu umowy o pracę i przyjęcie, że powodowi przysługiwało odwołanie do sądu pracy w zakresie nieprawidłowego rozwiązania umowy o pracę przez pracodawcę w sytuacji, gdy powód otrzymał od pracodawcy jedynie świadectwo pracy: II. naruszenie prawa procesowego, mające wpływ na treść orzeczenia, a to: 1) art. 382 k.p.c. przez jego niezastosowanie skutkujące brakiem wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego i w wyniku tego pominięcie istotnych dla sprawy a ujawnionych w zgromadzonym materiale okoliczności faktycznych; 2) art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. przez niewskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, niewskazanie ani dowodów, ani ustaleń faktycznych, na których oparł się Sąd drugiej instancji oraz niepodanie, w jaki sposób wpłynęły one na rozstrzygnięcie; 3) art. 189 k.p.c. w związku z art. 52 § 1 pkt 1 k.p. przez błędne uznanie, że powód nie miał interesu prawnego w ustaleniu, iż umowa o pracę uległa rozwiązaniu za wypowiedzeniem w sytuacji, gdy powód nie mógł odwołać się od wystawionego przez pozwanego świadectwa pracy, a nie otrzymał od pracodawcy żadnego oświadczenia o wypowiedzeniu umowy o pracę ani tym bardziej o rozwiązaniu umowy bez wypowiedzenia.

Mając powyższe na uwadze skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono jej oczywistą zasadnością ze względu na uchybienia Sądu Okręgowego w zakresie wykładni art. 60 oraz art. 65 k.c. W ocenie skarżącego, „uchybienia dotyczące interpretacji oświadczenia woli powoda złożonego 6 października 2010 r. w oderwaniu od okoliczności, w których zostało złożone, zasad współżycia społecznego i ustalonych zwyczajów stanowi oczywiste naruszenie prawa”. Skarżący wskazał nadto na niewywiązanie się przez Sąd drugiej instancji

„z obowiązków nałożonych na sąd odwoławczy przez art. 382 k.p.c., ponieważ przy orzekaniu nie uwzględnił zebranego materiału dowodowego, zaniechał poczynienia ustaleń koniecznych do rozstrzygnięcia i nie rozpoznał wszystkich materialnoprawnych aspektów sprawy” oraz na oczywiste naruszenie przez Sąd drugiej instancji dyspozycji art. 97 § 1 k.p. przez zrównanie świadectwa pracy z oświadczeniem pracodawcy o wypowiedzeniu umowy o pracę. W konkluzji skarżący wskazał, że „w przytoczonym kontekście stwierdzenie rażącego naruszenia art. 382 k.p.c. oraz art. 378 k.c., jak również art. 60 k.c. oraz art. 65 k.c. poprzez wadliwą wykładnię nie wymaga pogłębionej analizy i jest oczywiste”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu

(przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną. Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tego wymagania odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo mianem rażącego, ewidentnego, kwalifikowanego lub oczywistego, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia. Należy przy tym zwrócić uwagę, że art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie odwołuje się do oczywistego naruszenia prawa, ale do oczywistej zasadności skargi, co oznacza, że oczywista zasadność skargi może wynikać z oczywistego i kwalifikowanego naruszenia przepisu prawa, pod warunkiem jednak, że skarżący wykaże, iż uchybienie to zadecydowało o wyniku sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574).

Skarżący nie odnosi się do tak rozumianej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność, gdyż nie przeprowadza żadnego wywodu jurydycznego dla wykazania, że naruszenie przez Sąd drugiej instancji wskazanych przez niego przepisów stanowi wprost o wadliwości zaskarżonego wyroku. Tymczasem w przesłance przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność chodzi nie tylko o naruszenie prawa, ale także o oczywisty wpływ tego naruszenia na rozstrzygnięcie sprawy. Rzeczą Sądu Najwyższego na etapie przedsądu nie jest poszukiwanie takich okoliczności w podstawach kasacyjnych oraz ich uzasadnieniu i formułowanie za skarżącego prawidłowego wniosku w tym zakresie.

Należy więc tylko zauważyć, że zgodnie z art. 60 k.c., z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, wola osoby dokonującej czynności prawnej

może być wyrażona przez każde zachowanie się tej osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny (oświadczenie woli). Z kolei w myśl art. 65 k.c. oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają ze względu na okoliczności, w których złożone zostało, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje (§ 1); w umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu (§ 2). Przepis ten znajduje zatem zastosowanie zarówno do wykładni oświadczeń woli, jak i stwierdzenia, czy dane zachowanie stanowi oświadczenie woli (por. wyroki z dnia 22 czerwca 2006 r., V CSK 70/06, OSNC 2007 nr 4, poz. 59 oraz z dnia 3 grudnia 2008 r., I PK 92/08, OSNP 2010 nr 11-12, poz. 131). W judykaturze Sądu Najwyższego podkreśla się, że ustalenia dotyczące oświadczeń lub oznaczonych zachowań stron (tzw. kontekst sytuacyjny) oraz stwierdzenia uznające te zachowania za oświadczenia woli o określonej treści stanowią element stanu faktycznego sprawy dającego podstawę do oceny, czy z całokształtu okoliczności towarzyszących składaniu oświadczenia woli w sposób niewątpliwy wynika wola osoby dokonującej czynności prawnej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2014 r., I PK 200/13, LEX nr 149579 i powołane w nim orzecznictwo). W tym zakresie skarżący ogranicza się do wskazania na „całkowite pominięcie przez Sąd drugiej instancji okoliczności związanych z zachowaniem się po powoda po rozwiązaniu umowy o pracę za wypowiedzeniem”. Tymczasem, wbrew wywodom skarżącego, Sąd drugiej instancji jednoznacznie podzielił ustalenia poczynione w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, przyjmując, że z okoliczności związanych z zachowaniem się powoda po złożeniu oświadczenia woli z dnia 6 października 2010 r. (w tym zwrócenia się przez niego w dniu 9 listopada 2010 r. o wydanie świadectwa pracy) wynika, iż jego zamiarem było rozwiązanie umowy o pracę za porozumieniem stron z dniem 31 października 2010 r., nie zaś rozwiązanie tej umowy za wypowiedzeniem, którego okres upłynąłby dopiero z dniem 31 stycznia 2011 r., o czym „powód, jako osoba mająca doświadczenie zawodowe powinien był wiedzieć”.

Ponadto, oczywista zasadność skargi kasacyjnej nie zachodzi wtedy, gdy skarżący dla uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powołuje się na zarzuty dotyczące naruszenia takich przepisów prawa procesowego, które mają

charakter ogólnych dyrektyw wyznaczających istotę postępowania apelacyjnego. Do takich zaś przepisów zalicza się w szczególności art. 382 k.p.c. Regulacja ta ma charakter ogólnych wytycznych skierowanych do sądu orzekającego w danej sprawie, wobec czego ze swej istoty nie może być w postępowaniu apelacyjnym naruszona (samodzielnie) w sposób kwalifikowany, widoczny „na pierwszy rzut oka” (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2014 r., I UK 365/13, LEX nr 1646124). Podkreślenia wymaga, iż skarżący, odwołując się do zastosowania przez Sąd drugiej instancji prawa materialnego do niezgodnego z prawem procesowym ustalenia podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, nie wskazuje nieuwzględnionego materiału dowodowego, niepoczynionych ustaleń oraz aspektów sprawy pominiętych przez Sąd odwoławczy przy jej rozstrzyganiu. Skarżący nie wyjaśnia także, z jakich względów ewentualne naruszenie przez Sąd drugiej instancji art. 97 § 1 k.p. miałoby wprost stanowić o wadliwości zaskarżonego wyroku, zaś zarzut obrazy art. 378 k.p.c. nie został postawiony w ramach kasacyjnej podstawy naruszenia przepisów postępowania.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.